

Ekonomiska konsekvenser

Av regeringsuppdraget framgår att redovisningen även ska innehålla en analys av de föreslagna åtgärdernas ekonomiska konsekvenser. Att göra en analys av kostnaderna för de samverkande parterna är komplext. Inte förrän förslagen fått sin slutgiltiga form har eventuella ekonomiska konsekvenser kunnat överblickas. Det har vid denna tidpunkt inte varit möjligt att göra någon djupare ekonomisk analys.

Under arbetet har Rikspolisstyrelsen tillfrågat de samverkade myndigheterna samt referensgruppen om vilka ekonomiska konsekvenser som kan bli följden av de gemensamma nationella riktlinjerna, kriterierna för barnahus samt de föreslagna författningsförslagen.

Rikspolisstyrelsen ser att de nationella riktlinjerna för samverkan kring barn och unga som misstänks vara utsatta för brott kommer att kräva att de samverkande aktörerna i större utsträckning än i dag avsätter resurser för detta. Då flera av de samverkande redan nu upplever behov av resurser kommer ytterligare medel för detta ändamål att behöva avsättas.

Vid inrättande av fler barnahus tillkommer fasta kostnader för lokal, samordnarfunktion, utbildning, dokumentation och information. Kostnader för inredning, teknik och datastöd tillkommer initialt.

Av de nationella riktlinjerna framgår att det är nödvändigt att det hos förskola, skola samt hälso- sjukvård finns särskilda rutiner för anmälan till socialnämnd och polis. För att skapa och införa dessa rutiner kan det komma att krävas extra resurser.

I de förslag på författningsändringar som presenteras framgår behov om tydliggörande av den särskilda företrädarens roll och uppgifter (se förslag i bilaga 1). Ett genomförande av förslagen medför ökade kostnader för staten.

Polisen

Rikspolisstyrelsen ser att de nationella riktlinjernas krav på ökad samverkan genom samråd inför eller i anslutning till polisanmälan och för planering av de olika initiala åtgärderna kring barnet kommer att kräva ytterligare resurser från Polisen. I vilken utsträckning detta kommer att krävas är svårt att precisera. Inspektioner och rapporter visar att Polisen i dag har svårt att hålla förhör med brottsutsatta barn i nära anslutning till polisanmälan liksom att säkerställa att de lagstadgade tidsfrister som finns för ärendena hålls.

De nationella riktlinjerna omfattar även en större målgrupp än den som vanligtvis ingår vid samverkan i barnahus. Ytterligare medel för att kunna följa de nationella riktlinjerna kommer därför att behöva avsättas. För att täcka hanteringen av den utökade målgruppen och de samråd som tillkommer är en grov uppskattning att polisen kommer att behöva minst ytterligare en resurs per myndighet och en extra i de tre storstädernas olika polisområden/distrikt - det vill säga en förstärkning med 35-40 tjänster. Kostnader för utbildning liksom säkerställande av bibehållen kompetens och utveckling kan komma att krävas.

Vid inrättande av fler barnahus i landet krävs kostnader för bland annat lokal, inredning, teknik och datastöd. Vid samverkan i barnahus är Polisen den aktör som står för kostnaderna avseende teknisk utrustning för inspelning av barnförhör och medhörning via monitor. Polisen står även för kostnaderna för att inreda förhørsrummet. Omfattningen av kostnaderna är till delar beroende av vilken typ av teknisk utrustning som väljs. För närvarande finns inga fastställda riktlinjer för vilken utrustning Polisen ska använda för detta ändamål.

Att dokumentera skador eller avsaknad av skador vid misstanke om brott mot barn höjer kvaliteten i brottsutredningen. Ett ökat antal utfärdande rättsintyg kommer att belasta Polisens budget.

Då närvaro vid samråd eller barnförhör ej kan genomföras, exempelvis på grund av långa avstånd, är videolänk och telefonkonferens en bra lösning. Kostnader för uppbyggnad av videolänk bör fördelas mellan de samverkande parterna.

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten bidrar ekonomiskt till samverkan genom personalresursen vid samråden samt med kostnaden för teknisk utrustning för videolänk och liknande på respektive kammare.

Åklagarmyndigheten kommer att behöva avsätta ytterligare personella resurser för att i önskad utsträckning medverka vid samråd och medhörning. För närvarande varierar det i vilken utsträckning åklagaren deltar i samråd och är närvarande vid barnförhör. Någon statistik över hur stor andel av samråd och förhör med brottsutsatta barn som åklagaren är närvarande vid finns inte. Arbetsituationen för åklagare medför att annat arbete såsom domstolsförhandlingar eller åtalsprövning i mål med frihetsberövande ofta måste prioriteras framför deltagande i samråd och förhör. Att åklagaren finns på plats i medhörningsrum under förhör med brottsutsatta barn ger möjlighet att bedriva utredningen snabbare och mera effektivt bland annat genom att direktiv och beslut kan lämnas omgående. Därmed kan också de lagstadgade tidsfristerna i större utsträckning hållas.

Den ökning av kostnader som blir en följd av att åklagaren ska delta i samtliga samråd och närvara vid samtliga förhör med brottsutsatta barn är svår att beräkna. Med utgångspunkt från uppgifter från en medelstor kammare och en storstadskammare skulle det ökade resursbehovet uppskattningsvis kunna stanna vid 0,75 % av heltidstjänst på en storstadskammare och 0,50 % på en medelstor kammare. För de minsta kamrarna borde ökningen stanna vid mindre än 0,50 %. För åklagarmyndigheten skulle det innebära ett ökat resursbehov motsvarande omkring 20 åklagartjänster. Till detta kommer också ett visst behov av administrativt stöd.

På många platser är de geografiska avstånden betydande. Här är videolänk och telefonkonferens ett bra alternativ vid de tillfällen åklagaren inte har möjlighet att komma personligen till samråd eller förhör med brottsutsatta barn. Även för åklagare på orter där avstånden inte är stora ökar tillgången till videolänkuppkoppling åklagarens möjligheter att delta i samråd och följa förhör med brottsutsatta barn. Kostnader för uppbyggnad av videolänk bör fördelas mellan de samverkande parterna. Ytterligare kostnad för teknisk utrustning för videolänk och liknande på respektive kammare, kommer sålunda att belastas åklagarmyndigheten som en konsekvens av de föreslagna åtgärderna.

Socialtjänsten

Socialtjänsten är den part som inte bara är med vid samtliga samråd utan även den som vid de flesta barnhusen i dag ansvarar för samordningen av de samverkandes respektive åtgärder kring barnet som misstänks vara utsatt för brott. Även vid samverkan på orter där gemensam lokal saknas kommer en sådan funktion att vara nödvändig för att planera insatserna och samordningen av de parallella utredningarna. Vidare kan man se behov av resurser för dokumentation av samverkan. Samordnarens roll är central och i den mån det sker en utbyggnad av barnhus i landet blir det aktuellt med en motsvarande kostnadsökning.

Socialtjänsten är den part som oftast ansvarar för krisbemötande och första krisstöd till barn och medföljande (icke förövande) vårdnadshavare. Vid några av barnhusen ansvarar Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) för detta. Vid ett utökat arbete med krisbemötande och krisstöd för brottsutsatta barn, syskon och vårdnadshavare kommer det att bli nödvändigt att avsätta resurser dels för utbildning av den personal som ska genomföra stödet, dels för genomförandet av detta till barnet och dess familj.

Då närvaro vid samråd eller barnförhör ej kan genomföras, exempelvis på grund av långa avstånd, är videolänk och telefonkonferens en bra lösning. Kostnader för uppbyggnad av videolänk bör fördelas mellan de samverkande parterna.

Hälso- och sjukvården

Vid samverkan kring barn som misstänks vara utsatta för brott är barnmedicin, barn- och ungdomspsykiatri samt gynekologi viktiga parter inom hälso- och sjukvården. Det som sannolikt kommer att kräva mer personella resurser är ett utökat samrådsförfarande, uppbyggnad av särskilda rutiner kring barn som ska undersökas i nära anslutning till förhör, ett utökat antal genomförda medicinska undersökningar och eventuell medverkan genom medhörning under förhör.

För medicinsk undersökning på barnhus tillkommer kostnader för inrättande av undersökningsrum med medicinsk utrustning och ökade kostnader för personal. Även för krisstöd och krisbehandling tillkommer kostnader för behandlingsrum och ökade kostnader för personal.

Rättsmedicinalverket

Rättsmedicinalverket (RMV) utför undersökningar på uppdrag av polis och åklagare. Fler genomförda rättsmedicinska undersökningar är en kvalitetshöjning i brottsutred-

ningarna. Rättsmedicinska avdelningar finns endast på sex platser i landet. Undersökningar i barnahus på vissa orter kommer därför att medföra långa resor inom landet för rättsläkarna. Därtill kommer ett ökat antal undersökningar också medför ökade personella kostnader. En grov uppskattning är att om en rättsläkare ska undersöka varje barn som är föremål för brottsutredning behövs ytterligare minst en läkartjänst per avdelning, det vill säga sex tjänster.

RMV anser att de inte bör vara delaktiga i kostnaderna för att utrusta och underhålla undersökningslokaler inom barnahusverksamheterna. Detta bör enligt RMV ligga inom ramen för landstingens ansvar.

Juridiskt biträde

Svenska Advokatsamfundet ser att förslaget på att den särskilda företrädaren ska ansvara för att barnet infinner sig till förhör och andra nödvändiga undersökningar kommer att medföra kostnadsökningar. Vid genomförande av förslag om att särskild företrädare eller motsvarande institut ska förordnas barn som bevittnat våld tillkommer även kostnader för detta.

Brottsskadeersättning

Brottsoffermyndigheten kan se en eventuell ökad kostnad för brottsskadeersättning men meddelar att den ses som marginell.